

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/JM/ 1048 /2026

Warszawa, 06.10.2026 r.

Pan

Dariusz Salomończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra z dnia 17 września 2026 r., znak: SPS-III.020.304.3.2026, przy którym przekazano do konsultacji publicznych obywatelski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (dalej: „projekt”), przekazuję następujące uwagi samorządu rolniczego.

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, działając w imieniu samorządu rolniczego, opiniuje projekt negatywnie i wnosi o jego odrzucenie w proponowanym kształcie. Projekt uzasadniany jest ochroną zwierząt, jawnością i bezpieczeństwem publicznym, jednak w praktyce ogranicza narzędzia niezbędne do regulacji liczebności zwierzyny, nie przewidując żadnych rozwiązań, które zabezpieczałyby przed skutkami tych ograniczeń. Ani uzasadnienie, ani ocena skutków regulacji nie zawierają analizy wpływu projektu na wysokość szkód w uprawach i płodach rolnych, a projekt nie zmienia przepisów o odszkodowaniach łowieckich.

Uwagi ogólne

1. Brak zabezpieczenia interesów rolników. Projekt jednocześnie ogranicza możliwości polowania (strefa 700 m od budynków, zakaz polowań nocnych i z naganką, uzgodnienia planów z regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska, zakaz ambon na obszarach Natura 2000), pozwala właścicielom wyłączać nieruchomości z obwodów łowieckich (art. 27 ust. 13a) oraz ogranicza źródła przychodów Polskiego Związku Łowieckiego i kół łowieckich (art. 18, art. 35 ust. 2), z których koła pokrywają odszkodowania za szkody łowieckie. Nie rozstrzyga natomiast, kto i w jakim trybie pokryje szkody, które powstaną w wyniku tych zmian, w szczególności na terenach wyłączonych spod polowań, a sąsiadujących z gruntami rolnymi. Sam projektodawca przyznaje, że nie dysponuje kompletnymi danymi o przychodach PZŁ, kół łowieckich i ośrodków hodowli zwierzyny z polowań komercyjnych. Regulacja o tak szerokich skutkach nie powinna być wprowadzana bez rzetelnej oceny jej konsekwencji dla rolników.

2. Bezpieczeństwo epizootyczne. Uzasadnienie projektu odnosi się do ryzyka epizootycznego (w tym afrykańskiego pomoru świń, ASF) wyłącznie w kontekście zakazu

dokarmiania. Nie uwzględnia natomiast, że łączny skutek proponowanych zakazów i procedur (art. 42aa ust. 1, art. 42ab, art. 45 ust. oraz uzgodnienia planów łowieckich) ogranicza możliwość szybkiej redukcji populacji dzików. Projekt nie zawiera wyłączeń dla działań podejmowanych na podstawie przepisów o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w tym odstrzału sanitarnego. Nowe regulacje nie mogą ograniczać działań prowadzonych w celu zwalczania i zapobiegania chorobom zakaźnym zwierząt.

3. Ciągłość gospodarki łowieckiej. Wieloletnie łowieckie plany hodowlane tracą moc najpóźniej po 24 miesiącach od wejścia ustawy w życie (art. 4 ust. 2 przepisów przejściowych), a obwody łowieckie zachowują status nie dłużej niż przez 36 miesięcy (art. 8 ust. 1). Dzieje się tak niezależnie od tego, czy w tym czasie zakończą się nowe procedury: strategiczna ocena oddziaływania na środowisko i uzgodnienia z RDOŚ dla planów wieloletnich oraz podjęcie nowych uchwał przez sejmiki dla ok. 5 tys. obwodów. Niedotrzymanie tych terminów oznaczałoby lukę prawną, czyli brak planów i podstawy prowadzenia gospodarki łowieckiej (w tym odstrzałów), a w konsekwencji niekontrolowany wzrost szkód.

Uwagi szczegółowe

1. Art. 1 pkt 1 i 2 projektu (art. 1 i art. 4 ust. 2 – definicje łowiectwa i polowania). Definicję łowiectwa należy uzupełnić o zapobieganie szkodom w uprawach, płodach rolnych i gospodarstwach rolnych. Definicja łowiectwa wyznacza wykładnię całej ustawy. Jak wynika z uzasadnienia, celem zmiany jest przesunięcie akcentu z ochrony zwierzyny i uprawiania myślistwa na „zarządzanie populacjami” jako formę ingerencji wymagającą uzasadnienia przyrodniczego. Zmiana definicji i funkcji polowania nie jest niezbędna do osiągnięcia deklarowanych celów, a jej wpływ na stosowanie przepisów o planowaniu łowieckim i odstrzałach może być znaczący.

2. Art. 5 projektu (przesłanki uznania gatunku za łowny, ocena listy co 5 lat).

Wnosimy o uzupełnienie art. 5 ust. 2 o opinię PZŁ oraz Krajowej Rady Izby Rolniczych, wskazanie, że ocena, o której mowa w ust. 3, uwzględnia dane o szkodach w uprawach i płodach rolnych, oraz analizę na podstawie, której będzie wskazane, że usunięcie gatunku z listy zwierząt łownych nie pozbawia rolników odszkodowań za szkody wyrządzone przez ten gatunek. Projekt przepisów przewiduje oparcie listy gatunków łownych na aktualnych danych, jednak nie wskazuje, czyje dane będą brane pod uwagę w zakresie szkód rolniczych, a przesłanki „nadmiernej” liczebności i „istotnych” szkód będzie można dowolnie określać. Usunięcie gatunku z listy bez mechanizmu odszkodowawczego przeniesie ciężar szkód na rolników.

3. Art. 8a, 8c i 8d projektu (roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane).

Roczne plany dla ok. 5 tys. obwodów mają wymagać uzgodnienia z 16 RDOŚ, co według szacunków projektodawcy oznacza potrzebę zatrudnienia od 15 do 30 dodatkowych osób w skali kraju. Projekt nie określa terminów uzgodnienia ani trybu odwoławczego od odmowy (art. 8a ust. 9a i 13a, a art. 8d ust. 1 wyłącza stosowanie Kodeksu postępowania administracyjnego), co grozi brakiem zatwierdzenia planu na początku roku gospodarczego. Przepis art. 8d ust. 2 nakazuje odpowiednie stosowanie do wieloletnich planów przepisów z ust. 1, wyłączających Kodeks postępowania administracyjnego, podczas gdy art. 8c ust. 6–8b oraz uzasadnienie zakładają decyzje administracyjne, odwołania i prawa strony.

Nadanie praw strony organizacjom, których celem statutowym jest ochrona zwierząt, wraz z prawem do skargi także wtedy, gdy nie uczestniczyły w postępowaniu w pierwszej instancji (art. 8c ust. 8b) jest niedopuszczalne, ponieważ stwarza ryzyko przewlekania postępowań i blokowania racjonalnej gospodarki populacją. O wielkości odstrzałów powinny decydować dane inwentaryzacyjne, pojemność łowisk i rozmiar szkód w rolnictwie.

4. Art. 12 projektu (ambony i inne urządzenia łowieckie, ostoje).

Wnioskujemy o wykreślenie ust. 2 i 3 (zakaz wznoszenia ambon łowieckich i podobnych urządzeń w otulinach parków narodowych i rezerwatów przyrody oraz na obszarach Natura 2000) w art. 12 oraz wyłączenie z zakazu polowań w ostojach (ust. 6) odstrzałów redukcyjnych i sanitarnych. Zakaz w otulinach oraz uzależnienie budowy infrastruktury łowieckiej na obszarach Natura 2000 od zgody RDOŚ ograniczą odstrzał na rozległych obszarach. Zwierzyna płowa i czarna adaptuje się do stref bez presji łowieckiej, wykorzystując je jako dzienne ostoje, z których wychodzi na żer na tereny rolnicze. Rolnicy gospodarujący w pobliżu tych obszarów będą narażeni na systematyczne szkody w uprawach. Podobnie ostoje objęte zakazem polowań staną się miejscami koncentracji zwierzyny bez możliwości jej redukcji.

5. Art. 13 projektu (zakaz dokarmiania i nęcenia).

Wnioskujemy o uzupełnienie art. 13 ust. 2 o możliwość wyrażenia zgody także w celu zapobiegania szkodom w uprawach i płodach rolnych oraz doprecyzowanie, że zakaz nie obejmuje upraw łowieckich i innych zabiegów chroniących uprawy rolne. Jak wskazuje projektodawca, zakaz dokarmiania dzików obowiązuje już w programach zwalczania ASF. Projektowany zakaz obejmuje jednak wszystkie zwierzęta łowne i wszystkie formy wykładania karmy, a zgoda RDOŚ jest możliwa wyłącznie dla ochrony zwierząt łownych, a nie dla ochrony upraw. Pozbawi to gospodarujących obwodami narzędzi stosowanych lokalnie do odciągania zwierzyny od upraw, w tym nęcenia zaporowego.

6. Art. 26 i 27 projektu oraz art. 8 przepisów przejściowych (obwody łowieckie).

Wnioskujemy o wskazanie w przepisie podmiotu odpowiedzialnego za redukcję zwierzyny oraz za szkody powstające na sąsiednich gruntach rolnych, a także usunięcie 36-miesięcznego terminu z art. 8 ust. 1 przepisów przejściowych, ponieważ wyłączenie nieruchomości z obwodu (art. 27 ust. 13a) będzie w konsekwencji prowadzić do powstania terenów bez regulacji populacji zwierzyny. Wzmocnienie pozycji właściciela nieruchomości bez mechanizmów kompensujących będzie prowadzić do powstawania „azyli” dla dzików, jeleni i saren, których szkody poniosą właściciele sąsiednich gospodarstw rolnych. Rozszerzenie katalogu podmiotów opiniujących i uzgadniających podział na obwody łowieckie (art. 27 ust. 8) o RDOŚ i organizacje ochrony zwierząt dodatkowo wydłuży procedurę i przy wyłączeniu przepisów kpa grozić będzie brakiem przyjęcia planu poprzez jego blokowanie i przedłużanie uzgodnień.

7. Art. 42aa projektu (zakazy przy wykonywaniu polowania)

Obowiązująca minimalna odległość oddawania strzału od budynków (150 m) jest wystarczająca. Rezygnacja z bezwzględnych zakazów polowań nocnych, z użyciem noktowizji i termowizji oraz z naganką w odniesieniu do dzików i innych gatunków powodujących szkody w uprawach lub zagrożenie epizootyczne, a także wyłączenie z nowych zakazów odstrzałów sanitarnych, redukcyjnych i interwencyjnych. Zwiększenie odległości do 700 m od budynków i miejsc zebrań publicznych, przy rozproszonej zabudowie wiejskiej, wyłączy z polowań znaczną część pól uprawnych. Odstępstwo wymaga zgody właściciela każdej nieruchomości z budynkiem i nie może być stosowane wobec budynków użyteczności publicznej. W efekcie powstaną rozległe strefy, w których nie będzie można skutecznie ograniczać zwierzyny bezpośrednio w miejscach powstawania szkód. Dzikie żerują na uprawach głównie w nocy, a naganka i noktowizja należą do podstawowych metod ich redukcji. Skumulowanie zakazów odbierze podmiotom gospodarującym podstawowe narzędzia i doprowadzi do przyrostu populacji zwierzyny grubej.

8. Art. 42ab, 42b i 42ba projektu (informowanie o polowaniach, publiczny rejestr).

Wnosimy o wprowadzenie skróconego terminu zgłoszenia (art. 42ab ust. 1) oraz wyłączenia z obowiązku publikowania z wyprzedzeniem dla polowań interwencyjnych, sanitarnych i podejmowanych w celu ochrony upraw oraz rezygnacji ze zrównywania polowań indywidualnych z rygorami polowań zbiorowych i z publikowania w rejestrze z wyprzedzeniem danych o polowaniach indywidualnych. Wydłużenie terminu zgłoszenia polowania zbiorowego do 21 dni, wskazanie miejsca z dokładnością do obrębu ewidencyjnego oraz publikowanie w rejestrze szczegółów dotyczących polowań indywidualnych uniemożliwią polowania interwencyjne. Ochrona pól kukurydzy czy rzepaku w fazie największej presji ze

strony dzików wymaga szybkiej i elastycznej reakcji, którą projektowane rygory wykluczają. Zasady i terminy wprowadzania danych do rejestru mają zostać określone w rozporządzeniu, a kwestii tak istotnej dla skuteczności gospodarki łowieckiej nie należy pozostawiać do regulacji wykonawczej.

9. Art. 44 ust. 1a projektu (okresy polowań).

Wnosimy o wyłączenie z niego gatunków powodujących istotne szkody w rolnictwie. Przepis wyłącza z okresów polowań okresy godowe, rozrodcze i odchowu młodych, jeżeli polowanie mogłoby powodować „istotne zakłócenie” naturalnych zachowań, nie wskazując kryteriów tej oceny. Może to prowadzić do ograniczenia możliwości polowania na gatunki wymagające stałej regulacji liczebności, w tym dziki.

10. Art. 45 ust. 3–3h projektu oraz art. 2 projektu (art. 33a ustawy o ochronie zwierząt).

Wnosimy o uzupełnienie art. 45 ust. 3 o wskazanie, że zagrożeniem jest także wyrządzanie istotnych szkód w uprawach i płodach rolnych oraz zagrożenie dla gospodarstw rolnych i hodowli zwierząt gospodarskich oraz o wykreślenie przepisu dotyczącego wymogu, aby zagrożenie dotyczyło „konkretnych, możliwych do zidentyfikowania zwierząt” a także wykreślenia prawa organizacji społecznych do skargi na decyzje starosty. Szkody rolnicze powodowane przez zwierzęta łowne mają charakter populacyjny, a nie indywidualny. Wymóg wykazania zagrożenia ze strony „konkretnych, możliwych do zidentyfikowania zwierząt”, obok wymogu zagrożenia „rzeczywistego i bezpośredniego”, wyłączałby w praktyce stosowanie odstrzału redukcyjnego. Dodatkowe obowiązki (publikacja informacji o wszczęciu postępowania, udział organizacji na prawach strony, skarga do sądu) wydłużą postępowania w sytuacjach wymagających szybkiej reakcji.

11. Art. 18 i art. 35 ust. 1–2 projektu oraz art. 10–19 przepisów przejściowych (komercyjne organizowanie polowań, finansowanie PZŁ i kół).

Jesteśmy przeciwni ograniczaniu źródeł przychodów PZŁ i kół łowieckich bez uprzedniej analizy wpływu na ich zdolność do pokrywania odszkodowań łowieckich lub w przypadku wprowadzenia takich ograniczeń, należy ustanowić ustawową gwarancję Skarbu Państwa lub państwowego mechanizmu (funduszu) wypłaty odszkodowań rolnikom. Projekt zakłada wygaszenie odpłatnego organizowania polowań i zakazuje PZŁ oraz kołom łowieckim uzyskiwania przychodów z innych źródeł niż wskazane w art. 35 ust. 1. Obecnie to koła łowieckie ponoszą odpowiedzialność za szkody w uprawach na obszarze dzierżawionych obwodów. W uzasadnieniu nie oszacowano wpływu zmian na zdolność kół do pokrywania odszkodowań, a projekt przewiduje rekompensaty wyłącznie dla podmiotów kończących

działalność objętą zakazem (art. 11–19 przepisów przejściowych), nie stanowi o rekompensatach za niewypłacone szkody dla rolników. Przy braku alternatywnych mechanizmów finansowych zniszczone plony pozostaną bez rekompensaty dla rolników.

Pozostałe rozwiązania projektu, w tym dotyczące nadzoru ministra właściwego do spraw środowiska nad PZŁ, postępowań dyscyplinarnych, okresowych badań lekarskich i psychologicznych posiadaczy broni oraz promocji polowań w placówkach oświatowych, wykraczają poza zakres właściwości samorządu rolniczego i nie są przedmiotem niniejszych uwag.

Przedstawiając powyższe, wnosimy o odrzucenie projektu w proponowanym kształcie, a w sytuacji kontynuowania prac, należy bezwzględnie uwzględnić uwagi środowiska rolniczego, w szczególności Krajowej Rady Izby Rolniczych dotyczące zabezpieczenia interesów rolników w zakresie odszkodowań łowieckich, zachowania możliwości zwalczania ASF, ciągłości planów łowieckich i obwodów oraz utrzymania skutecznych metod regulacji populacji zwierzyny.

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZBY ROLNICZYCH
WIKTOR SZMULEWICZ